

Przystanek historia

<https://przystanekhistoria.pl/pa2/tematy/kultura/127222,Ewa-Milde-19442020-Ze-Skierniewic-do-Chicago.html>

Fot. Delegatura IPN w Olsztynie

ARTYKUŁ

Ewa Milde (1944-2020). Ze Skierniewic do Chicago

OKRES HISTORYCZNY

(1956-1970) Od Października do Grudnia (1970-1980) Od Gdańska do Gdańska (1980-1990) Epoka Solidarności

Autor: PAWEŁ TOMASIK 24.07.2026

Publiczność zapamiętała ją z roli Zofii Dyrman, żony Zdzisława, w słynnym epizodzie z filmu „Miś” Stanisława Barei, w którym wystąpiła m.in. wraz z Ludwikiem Pakiem w roli Zdzisława Dyrmana i Stanisławem Tymem w roli

Stanisława Palucha, a także z ról Bożeny (żony Antka, brata Magdy Karwowskiej) w serialu „40-latek” oraz żony towarzysza Winnickiego w serialu „Alternatywy 4”.

24 lipca 2020 r. zmarła aktorka teatralna i filmowa Ewa Milde (Milde-Prus). Urodziła się 7 marca 1944 r. w Skierniewicach. Była absolwentką tamtejszego Liceum Ogólnokształcącego im. Bolesława Prusa.

Córka oficera AK

Jej ojciec, Eugeniusz Milde, przed wojną był oficerem zawodowym Wojska Polskiego, a w czasie okupacji oficerem Armii Krajowej (m.in. komendantem Rejonu II Obwodu Skierniewice).

W styczniu 1977 r. aktorka znalazła się wśród sygnatariuszy listu otwartego „Do przedstawicieli świata nauki i kultury – posłów na Sejm PRL”.

W styczniu 1952 r. został aresztowany przez UB pod zarzutem prowadzenia działalności konspiracyjnej i ukrywania broni, a w lipcu 1953 r. skazany na 12 lat więzienia. Z więzienia zwolniono go w październiku 1954 r., a w listopadzie tego roku, na mocy wyroku WSR w Łodzi, również uniewinniono.

Na początku lat 60. był inwigilowany przez Służbę Bezpieczeństwa z powodu wcześniejszej przynależności do AK, zaś w latach 1968–1973 w ramach kwestionariusza ewidencyjnego krypt. „Jowisz” z powodu negatywnej postawy politycznej wobec PRL. Po wojnie Eugeniusz Milde pracował jako nauczyciel.

Kariera sceniczna i filmowa

Po ukończeniu Wydziału Aktorskiego Państwowej Wyższej Szkoły Teatralnej i Filmowej w Łodzi (1967) Ewa Milde występowała: w Teatrze Ziemi Łódzkiej (1967), w Teatrze Bałtyckim w Koszalinie (1967–1969), w

Teatrze Dramatycznym w Szczecinie (1969–1970), a w sezonie 1970/1971 w Teatrze im. Bogusławskiego w Kaliszu.

W latach 1971–1982 była aktorką warszawskiego Teatru Ateneum.

W latach 1971–1982 była aktorką warszawskiego Teatru Ateneum. W 1968 r. otrzymała nagrodę SPATiF za rolę Jadwini w spektaklu „Dzika kaczka” na X Festiwalu Teatrów Polski Północnej w Toruniu.

Ewa Milde zagrała w ponad 30 filmach, głównie w rolach drugoplanowych i epizodycznych, w tym, oprócz wymienionych wcześniej, m.in. w filmach: „Drewniany różaniec” (1964), „Tylko Beatrycze” (1975), „Stan wewnętrzny” (1983) „O rany, nic się nie stało!!!” (1987), serialach: „Zezem” (1976–1977), „Królowa Bona” (1980), „Tulipan” (1986) oraz kilkunastu spektaklach telewizyjnych.

Działalność opozycyjna i emigracja

W styczniu 1977 r. aktorka znalazła się wśród sygnatariuszy listu otwartego „Do przedstawicieli świata nauki i kultury – posłów na Sejm PRL” w sprawie powołania komisji sejmowej do zbadania sprawy represji stosowanych przez funkcjonariuszy milicji wobec uczestników protestów w Radomiu i Ursusie w czerwcu 1976 r. W związku z tym od lutego 1977 r. do marca 1978 r. była inwigilowana przez Wydział III Komendy Stołecznej MO w ramach sprawy operacyjnego rozpracowania krypt. „Arabeska”.

Ponownie SB zainteresowała się nią w latach 80. XX wieku. Od marca 1981 r. do października 1987 r., jako podejrzana o prowadzenie działalności antysocjalistycznej i utrzymywanie kontaktów z pracownikiem ambasady Stanów Zjednoczonych, była inwigilowana przez Wydział II SUSW w ramach kwestionariusza ewidencyjnego krypt. „Aktorka”.

Pod koniec lat 80. Ewa Milde wyjechała do Szwecji, a następnie do Stanów Zjednoczonych. Tam, wraz z drugim mężem Bogdanem Łańko, redagowała i prowadziła audycję „Program na serio” w rozgłośni radiowej 1490 AM WPNA, występowała w kabarecie „Bocian” i współtworzyła Grupę Teatralną *Proscenium*.

Ewa Milde zmarła 24 lipca 2020 r. w Chicago. 5 września tego roku została pochowana na cmentarzu parafialnym w Umiastowie.

Fot. z zasobu IPN

* * *

1 września 2020 r. prezydent RP Andrzej Duda nadał jej pośmiertnie Krzyż Komandorski Orderu Odrodzenia Polski za wybitne zasługi dla kultury polskiej i budowanie pozytywnego wizerunku Polski w Stanach Zjednoczonych Ameryki.

Prezentowana fotografia Ewy Milde pochodzi z akt paszportowych aktorki, przechowywanych obecnie w zasobie Archiwum IPN w Warszawie.

Więcej interesujących materiałów na profilu **Archiwum IPN**

COFNIJ SIĘ